

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa E. B.
przeciwko (...) Towarzystwu Ubezpieczeń S.A. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 lutego 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 12 marca 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od skarżącego na rzecz powoda 2700 (dwa tysiące
siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego G. S.A. z siedzibą w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 marca 2020 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów

prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Zdaniem skarżącego, wymaga wyjaśnienia, czy wniosek o zawezwanie do próby ugodowej stanowi czynność przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c., jeżeli wierzyciel zdaje sobie sprawę ze stanowiska dłużnika o braku podstaw do uznania roszczenia, a tym samym zdaje sobie sprawę, że zawezwanie do próby ugodowej nie odniesie żadnego skutku, a także, czy wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, w którym wierzyciel nie przedstawia żadnych ustępstw nie jest sprzeczny z naturą stosunku prawnego ugody, która przewiduje, iż strony czynią sobie wzajemnie ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego.

W uzasadnieniu wniosku skarżący nie przedstawił jednak wywodu jurydycznego, którym wykazałby wystąpienie tej przesłanki. Formułując ogólnikowe twierdzenia na temat istoty wniosku

o zawezwanie do próby ugodowej i funkcji postępowania pojednawczego, nie przedstawił argumentów, które poddawałyby w wątpliwość stanowisko Sądu drugiej instancji, że wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, wskazujący wartość przedmiotu sporu, określający przeciwnika, a także przedmiot zawezwania i podstawę prawną, był prawidłowo wniesiony, ze skutkiem przerwania biegu przedawnienia określonego w tym wniosku roszczenia. Nie budzi wątpliwości, że wniosek powoda był skierowany na dochodzenie jego roszczenia. Wnioskujący o zawezwanie do próby ugodowej nie musi mieć świadomości co do tego, czy wystąpiły zmiany w stanowisku przeciwnika. Skarżący nie wykazał zatem możliwości zaistnienia rozbieżnych ocen tak sformułowanych problemów.

W orzecznictwie przyjęto, że wniosek o zawezwanie do próby ugodowej nie stanowi czynności bezpośrednio zmierzającej do dochodzenia roszczenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. wtedy, gdy jego celem jest tylko wydłużenie okresu zaskarżalności wierzytelności przez doprowadzenie do przerwy biegu przedawnienia roszczenia (wyrok SN z dnia 12 marca 2020 r., sygn. akt IV CSK 582/18, www.sn.pl, zob. również powołane w jego uzasadnieniu wcześniejsze orzecznictwo), ale takiej okoliczności nie da się wywieść ze stanu faktycznego niniejszej sprawy, więc rozstrzyganie tego problemu prawnego pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie. Odnosząc się z kolei do ustępstw, które miałyby wypełniać naturę ugody, to w judykaturze wyrażany jest pogląd, że warunkiem uznania czynności prawnej za ugodę, stosownie do art. 917 k.c., są wzajemne ustępstwa obu stron. Rodzaj i zakres ustępstw mogą być różne i nie muszą być jednakowo ważne, ani ekwiwalentne (zatem i niewielkie). Ocena, co jest ustępstwem jednej strony na rzecz drugiej uwzględniać powinna zarówno treść stosunku prawnego, który stanowił podłoże zawarcia ugody jak i okoliczności, w jakich zobowiązanie dłużnika ma być wykonane (wyrok SN z dnia 30 września 2010 r., sygn. akt I CSK 675/09, zob. też wyroki SN z dnia 2 grudnia 2011 r., sygn. akt III PK 28/11, z dnia 3 grudnia 2009 r., sygn. akt II PK 104/09, www.sn.pl, z dnia 7 lutego 2006 r., sygn. akt IV CK 393/05, niepubl., postanowienie SN z dnia 10 grudnia 1973 r., sygn. akt III CRN 261/73, OSNPG 1974, nr 5, poz. 33).

Powołanie się na oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wymaga zaś wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Argumentacja przedstawiona przez skarżącego nie przekonuje, że w ustalonym stanie faktycznym doszło w niniejszej sprawie do rażącego naruszenia prawa, skutkującego oczywistym uzasadnieniem skargi.

Skarżący powołał się na oczywiste naruszenia przepisów prawa procesowego poprzez nieuwzględnienie jego wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu kosztorysowania robót budowlanych, ponadto na wadliwe rozszerzenie powództwa. Wyraził także zapatrywanie, że błędna jest wykładnia, iż wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, w którym wierzyciel nie przedstawia żadnych ustępstw nie jest sprzeczna z dyspozycją art. 917 k.c., który stanowi istotę ugody, więc nie można zgodzić się ze stanowiskiem Sądu drugiej instancji, że wniosek ten stanowił czynność przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt. 1 k.c., a tym samym skutecznie przerwał bieg terminu przedawnienia.

Twierdzenia te, poza ogólnymi uwagami mającymi wyjaśnić Sądowi Najwyższemu charakterystykę tej przesłanki, wypełniły jej uzasadnienie w niniejszej sprawie, więc w związku z tym należy przypomnieć, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (postanowienie SN z dnia 22 kwietnia 2015 r., sygn. akt IV CSK 613/14, www.sn.pl). Rolą Sądu Najwyższego nie jest domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia SN z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08 i z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, obydwa niepubl.). Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania; oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (postanowienie SN z dnia 8 lipca 2014 r., sygn. akt I UK 65/14, www.sn.pl, zob. także m.in.: postanowienia SN z dnia 14 maja 2015 r., sygn. akt III PK 6/15, www.sn.pl, z dnia 13 lutego 2014 r., sygn. akt I PK 262/13, niepubl., z dnia 27 maja 2010 r., sygn.

akt II UK 274/09, www.sn.pl, z dnia 13 grudnia 2007 r., sygn. akt I PK 207/07, niepubl., z dnia 12 lipca 2007 r., sygn. akt III CSK 160/07, www.sn.pl).

W nawiązaniu do wyżej wspomnianego wniosku dowodowego godzi się też przypomnieć, że ustawodawca wyraźnie uregulował w art. 398¹³ § 2 k.p.c., iż w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia; ponadto podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

